

EESTI PANK

TEABELEHT

Nr 6 (245)

27. september 2004

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA VÄLISVÕLG 30. juunil 2004

2004. aasta II kvartali lõpul ulatusid kõik Eestisse tehtud välisinvesteeringud 189,7 miljardi kroonini (vt tabel 1). Neist ligi pool oli paigutatud finantsvahendusse, väiksemas mahus ka veondusse, laondusse ja sidosse, tötlevasse tööstusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 2). Eestisse investeerimisest olid huvitatud põhiliselt Rootsi, Soome ja Suurbritannia investoriid.

Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.03.2004	%	30.06.2004	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)				
Otseinvesteeringud	13 855,8	17,7	14 670,4	17,3
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulud	9 129,2	11,7	10 047,2	11,8
Muu kapital	4 726,6	6,0	4 623,2	5,4
Portfelliinvesteeringud	19 447,3	24,9	19 588,7	23,0
Omandiväärtpaberid	2 523,3	3,2	3 054,1	3,6
Võlaväärtpaberid	16 924,0	21,6	16 534,6	19,5
Pikaajalised	10 416,4	13,3	9 653,8	11,4
Lühiajalised	6 507,6	8,3	6 880,8	8,1
Tuletisinstrumentid	277,0	0,4	282,6	0,3
Muud investeeringud	27 923,0	35,7	33 071,1	38,9
Kaubanduskrediit	5 851,2	7,5	6 592,9	7,8
Laenud	15 127,8	19,3	17 535,0	20,6
Pikaajalised	6 670,9	8,5	8 506,0	10,0
Lühiajalised	8 456,9	10,8	9 029,0	10,6
Hoiused	6 167,8	7,9	6 783,0	8,0
Muud nõuded	776,2	1,0	2 160,2	2,5
Reservid	16 701,6	21,4	17 394,0	20,5
VÄLISNÕUDED KOKKU	78 204,7	100,0	85 006,8	100,0
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)				
Otseinvesteeringud	87 460,0	50,2	92 326,7	48,7
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulud	72 308,7	41,5	75 915,1	40,0
Muu kapital	15 151,3	8,7	16 411,6	8,7
Portfelliinvesteeringud	32 171,3	18,5	38 908,9	20,5
Omandiväärtpaberid	14 580,9	8,4	15 868,5	8,4
Võlaväärtpaberid	17 590,4	10,1	23 040,4	12,1
Pikaajalised	13 202,0	7,6	14 528,7	7,7
Lühiajalised	4 388,4	2,5	8 511,7	4,5
Tuletisinstrumentid	220,0	0,1	183,3	0,1
Muud investeeringud	54 455,7	31,2	58 281,7	30,7
Kaubanduskrediit	8 548,7	4,9	9 587,2	5,1
Laenud	26 216,6	15,0	25 623,1	13,5
Pikaajalised	22 298,0	12,8	22 587,8	11,9
Lühiajalised	3 918,6	2,2	3 035,3	1,6
Hoiused	18 280,7	10,5	21 698,9	11,4
Muud kohustused	1 409,7	0,8	1 372,5	0,7
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	174 307,0	100,0	189 700,6	100,0
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-96 102,3		-104 693,8	
Lühiajaline	-17 300,3		-22 633,1	
Pikaajaline	-78 802,0		-82 060,7	

Tabel 2. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide lõikes 30. juunil 2004 (%)

Nõuded		Kohustused	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	68,0	Finantsvahendus	48,6
Avalik haldus ja riigikaitse	12,2	Veendus, laondus ja side	11,5
Veendus, laondus ja side	6,1	Töötlev tööstus	10,7
Töötlev tööstus	5,4	Hulgi- ja jaekaubandus	10,5
Hulgi- ja jaekaubandus	5,0	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	7,9
Muud	3,3	Muud	10,8
Kokku	100	Kokku	100
Riigid			
Saksamaa	12,9	Rootsi	27,7
Leedu	15,0	Soome	20,9
Läti	11,9	Suurbritannia	13,7
USA	7,5	Saksamaa	6,6
Holland	7,0	USA	5,8
Ülejäänud riigid	45,7	Ülejäänud riigid	25,3
Kokku	100	Kokku	100

Kvartal varasema seisuga võrreldes tõusis Eestisse paigutatud välisinvesteeringute struktuuris portfelliinvesteeringute osakaal ning langes mõnevõrra otseinvesteeringute ja muude investeeringute tähtsus. Otseinvesteeringud moodustasid ligi poole ehk 92,3 miljardit krooni, portfelliinvesteeringud viiendiku ja muud investeeringud pisut alla kolmandiku. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute puhul** olid eelistatumateks tegevusaladeks finantsvahendus (30% otseinvesteeringutest), töötlev tööstus (17%), veendus, laondus ja side (16,5%) ning hulgi- ja jaekaubandus (15%; vt tabel 3). 68% otseinvesteeringutest tegid Rootsi ja Soome investorid.

Tabel 3. Otseinvesteeringud tegevusalade ja riikide lõikes 30. juunil 2004 (%)

Eestis		Välismaal	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	30,3	Finantsvahendus	40,0
Töötlev tööstus	16,8	Veendus, laondus ja side	20,7
Veendus, laondus ja side	16,5	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	16,7
Hulgi- ja jaekaubandus	14,9	Hulgi- ja jaekaubandus	8,1
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12,7	Töötlev tööstus	7,7
Muud	8,5	Muud	4,0
Kokku	100	Kokku	100
Riigid			
Rootsi	42,0	Leedu	41,5
Soome	25,6	Läti	31,6
USA	4,7	Küpros	11,7
Taani	3,2	Soome	4,4
Holland	3,2	Ukraina	3,2
Ülejäänud riigid	20,0	Ülejäänud riigid	5,7
Kokku	100	Kokku	100

Eesti investeeringud välismaale moodustasid 85 miljardit krooni. Kaks kolmandikku välismaale paigutatud investeeringuist tegid finantsvahenduse investorid. Välismaale investeerisid ka avalik sektor, veendus, laondus ja side ning töötlev tööstus. Eesti investorite seas olid populaarsemateks investeerimismaadeks Saksamaa, Leedu ja Läti.

Võrreldes 2004. aasta I kvartali lõpu seisuga langes välismaale paigutatud investeeringute struktuuris veidi otse- ja portfelliinvesteeringute osakaal, muude investeeringute tähtsus aga kasvas. Laenude, hoiuste ja keskpanga kulla- ja välisvaluutareserv hõlmas 59% välisnõuetest. **Otseinvesteeringute** osatähtsus oli 17% kõigist välismaale tehtud investeeringuist. Aktiivsemad välismaale otseinvesteerijad olid finantsvahenduse (40%), veenduse, laonduse ja side (21%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (17%) esindajad.

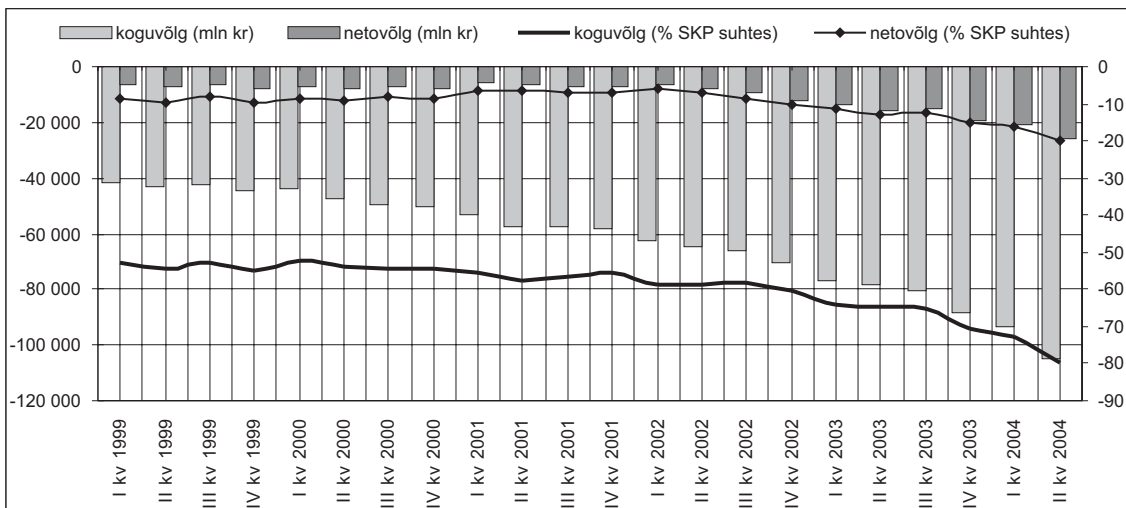
85% kõigist välismaale tehtud otseinvesteeringuist paigutati kolme riiki – Leetu, Läti ja Küprosele (vt tabel 3).

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2004. aasta II kvartali lõpus 104,7 miljardi krooni ulatuses negatiivne, moodustades 79% oodatava sisemajandus koguprodukti (SKP) suhtes. 78% netoinvesteeringu positsioonist oli pikaajaline kapital. Viimase osakaal on kvartaliga mõnevõrra langenud.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused olid 30. juunil 2004. aastal 104,9 miljardit krooni (ligi 80% oodatava SKP suhtes) ja Eesti netovälisvõlg (võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe) 26,2 miljardit krooni (20% oodatava SKP suhtes; vt tabel 4 ja joonis 1). Koguvõlg hõlmas 55% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringu ettevõtete grupisisesed võlad, moodustasid 53% koguvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli tegu valdavalt lühiajalise kapitaliga.

Tabel 4. Eesti välisvõlg (mln kr)

	31.03.2004	%	30.06.2004	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 684,4	3,9	4 040,2	3,9
Lühiajalised				
Pikaajalised	3 684,4	3,9	4 040,2	3,9
II. Keskpang	366,1	0,4	27,1	0,0
Lühiajalised	366,1	0,4	27,1	0,0
Pikaajalised				
III. Krediidiasutused	40 312,4	43,0	48 480,4	46,2
Lühiajalised	20 701,3	22,1	25 723,0	24,5
Pikaajalised	19 611,1	20,9	22 757,4	21,7
IV. Muud sektorid	27 683,2	29,6	28 774,4	27,4
Lühiajalised	11 192,7	11,9	12 202,2	11,6
Pikaajalised	16 490,5	17,6	16 572,2	15,8
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	21 636,4	23,1	23 593,5	22,5
KOGUVÄLISVÕLG	93 682,5	100,0	104 915,6	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	10 680,0	14,7	10 304,2	13,1
Lühiajalised	5 886,8	8,1	6 593,4	8,4
Pikaajalised	4 793,2	6,6	3 710,8	4,7
II. Keskpang	16 665,5	22,9	17 372,4	22,1
Lühiajalised	13 442,3	18,5	14 418,4	18,3
Pikaajalised	3 223,2	4,4	2 954,0	3,8
III. Krediidiasutused	15 446,7	21,2	19 612,0	24,9
Lühiajalised	11 781,0	16,2	14 202,3	18,0
Pikaajalised	3 665,7	5,0	5 409,7	6,9
IV. Muud sektorid	18 708,7	25,7	19 667,1	25,0
Lühiajalised	10 024,1	13,8	10 583,7	13,4
Pikaajalised	8 684,6	11,9	9 083,4	11,5
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	11 211,7	15,4	11 805,1	15,0
VÕLANÕUDED KOKKU	72 712,6	100,0	78 760,8	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	6 995,6		6 264,0	
Lühiajalised	5 886,8		6 593,4	
Pikaajalised	1 108,8		-329,4	
II. Keskpang	16 299,4		17 345,3	
Lühiajalised	13 076,2		14 391,3	
Pikaajalised	3 223,2		2 954,0	
III. Krediidiasutused	-24 865,7		-28 868,4	
Lühiajalised	-8 920,3		-11 520,7	
Pikaajalised	-15 945,4		-17 347,7	
IV. Muud sektorid	-8 974,5		-9 107,3	
Lühiajalised	-1 168,6		-1 618,5	
Pikaajalised	-7 805,9		-7 488,8	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-10 424,7		-11 788,4	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-20 969,9		-26 154,8	

Joonis 1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon ja koguvälisvõlg seisuga 30. september 2004 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (<http://www.eestipank.info>) 27. detsembril 2004 kell 12.

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond